

**Σεμινάρια ΕΜΕ
Σεπτεμβρίου
Σχολική χρονιά 2023-2024
ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ**

ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

Για τους/τις φιλολόγους που αναλαμβάνουν το μάθημα, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η ενημέρωση από την ιστοσελίδα του μαθήματος για τα ακόλουθα:

- **Φιλοσοφία των Νέων Αναλυτικών Προγραμμάτων**, που κινείται σε έξι άξονες, και των **ΔΕΕ** (είναι αναρτημένοι ξεχωριστά για κάθε διδακτική ενότητα).
- **Πλαίσια Μάθησης και Προγραμματισμούς** ξεχωριστά για Β΄ και Γ΄ Λυκείου.

Φιλοσοφία Νέων Αναλυτικών Προγραμμάτων (ΝΑΠ)
Υπενθυμίζουμε τους έξι άξονες διδασκαλίας των
κειμένων:

1. Ορθή ανάγνωση - τονισμός
2. Ανάπτυξη μεταφραστικών δεξιοτήτων
3. Αξιοποίηση λατινικού λεξιλογίου
4. Εμπέδωση γραμματικών και συντακτικών φαινομένων
5. Συσχετισμός του κειμένου με τον δημιουργό του, το ιστορικό πλαίσιο και το συγκεκριμένο του
6. Προσέγγιση του ιδεολογικού πλούτου (κεντρικών ιδεών) του ρωμαϊκού κόσμου

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:

Εισαγωγή μαθήματος (άξονες 5, 6)

- Γίνεται ανάγνωση της **Εισαγωγής** η οποία προτάσσεται των κειμένων. Βοηθητικά χρησιμοποιείται και η Εισαγωγή στο Α' τεύχος Λατινικών Λυκείου (σελ. 7-12) και το σχετικό υλικό από την Ιστοσελίδα.
- Το κείμενο εξετάζεται σε σχέση με **το επικοινωνιακό πλαίσιο** στο οποίο ανάγεται, τον **δημιουργό**, την **εποχή** του.
- Η Εισαγωγή φωτίζει το κείμενο και πρέπει να τυγχάνει της δέουσας προσοχής, χωρίς όμως να αφιερώνεται σε αυτήν περισσότερος χρόνος από όσον χρειάζεται.
- Στο πλαίσιο της διαμορφωτικής αξιολόγησης μπορεί να ανατίθενται στους/στις μαθητές/-τριες **μικρές εργασίες - projects** για το σπίτι, με θέμα σχετικό με το κείμενο, οι οποίες θα παρουσιάζονται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων.

Αναμένεται να γίνει ερμηνευτική απόδοση του κειμένου με:

- Αναφορά σε: **χώρο, χρόνο, πρόσωπα, γεγονότα**
- Σύνδεση του δημιουργού με το ευρύτερο **ιστορικό, κοινωνικό, πολιτιστικό πλαίσιο** της εποχής
- Προσέγγιση του ιδεολογικού πλούτου του ρωμαϊκού κόσμου. Πρέπει να γίνουν κατανοητές οι **αξίες** και οι **αρχές** (**mos maiorum**= **ήθος προγόνων**) που διέπουν τον ελληνορωμαϊκό κόσμο και η **συμβολή** του στη διαμόρφωση του **νεότερου ευρωπαϊκού πολιτισμού**.

Στο εξεταστικό δοκίμιο υπάρχει σχετική ερώτηση, που στηρίζεται στο εισαγωγικό σημείωμα και/ή στο κείμενο.

Ορθή ανάγνωση - τονισμός (άξονας 1)

- **Ανάγνωση** του κειμένου, πρώτα από τον/τη **διδάσκοντα/-ουσα** και στη συνέχεια από τους/τις **μαθητές/-τριες**.
- Δίνεται έμφαση στον **ορθό τονισμό**, που πολλές φορές συνδέεται και με την ορθή αναγνώριση ενός γραμματικού τύπου, άρα και με την ορθή κατανόηση του κειμένου (π.χ. perlēgit - perlēgit, delēre).

Σχετική ερώτηση υπάρχει και στο εξεταστικό δοκίμιο.

Αξιοποίηση λατινικού λεξιλογίου (άξονας 3)

- Ο/Η διδάσκων/διδάσκουσα καλεί τους/τις μαθητές/-τριες να θυμηθούν λέξεις που έχουν ήδη διδαχθεί, να μελετήσουν το λεξιλόγιο του βιβλίου ή να αναγνωρίσουν λέξεις της Λατινικής που παρουσιάζουν ετυμολογική συγγένεια με **την αρχαία και νέα Ελληνική** και τις **σύγχρονες ευρωπαϊκές γλώσσες**.
- Η πτυχή αυτή του μαθήματος συνήθως γίνεται σαν ένα **παιγνίδι λέξεων**.

Σχετικές ερωτήσεις υπάρχουν και στο εξεταστικό δοκίμιο.

Μεταφραστική προσέγγιση (άξονας 2)

- Κατά τη διαδικασία της μεταφραστικής προσέγγισης, το κείμενο χωρίζεται σε **συντακτικές ενότητες**.
- Γίνονται ερωτήσεις (ποιος, τι, πού, πότε, πώς) και αναδεικνύονται οι **βασικοί συντακτικοί όροι** της πρότασης και οι **προσδιορισμοί** τους.
- Δίνεται έμφαση στην **πιστή**, κατά το δυνατόν, και όχι ελεύθερη **μετάφραση**, η οποία πρέπει να γίνεται σε **άρτιο νεοελληνικό λόγο**. Για τον σκοπό αυτό βλ. στην Ιστοσελίδα Β' και Γ' Λυκείου τις Γενικές Οδηγίες, ιδιαίτερα στο σημείο Μεταφράσεις (π.χ. δεν παραλείπουμε ούτε προσθέτουμε λέξεις, δεν αλλάζουμε τους αριθμούς ουσιαστικών, τους χρόνους ρημάτων ή την έννοια εγκλίσεων, δεν αντικαθιστούμε λέξεις με άλλες που αποδίδουν παρόμοιο νόημα).

Εμπέδωση γραμματικών και συντακτικών φαινομένων (άξονας 4)

- Τα νέα γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα διδάσκονται **σε κειμενικό πλαίσιο** και όχι ερήμην του κειμένου (αποπλαισιωμένα). Γίνεται παρατήρηση του φαινομένου στο κείμενο και ακολούθως εξάγονται συνολικά συμπεράσματα, με αξιοποίηση των διδακτικών εγχειριδίων. Κάποτε, και ειδικά στην πρώτη επαφή των μαθητών/-τριών με τη Λατινική, εφόσον κρίνεται σκόπιμο, είναι δυνατόν να προηγείται η γλωσσική εξομάλυνση των κειμένων και να έπεται η νοηματική προσέγγιση. Δηλαδή, να προηγείται η θεωρητική παρουσίαση ενός γλωσσικού φαινομένου (π.χ. μιας κλίσης συνολικά) και να έπεται η παρατήρησή του μέσα στο κείμενο.
- Οι μαθητές/-τριες οδηγούνται σε συμπεράσματα μέσα από την παρατήρηση ή/και τη σύγκριση με προϋπάρχουσα γνώση (είτε από τη Λατινική είτε και από άλλες π.χ. αρχαία Ελληνική, νέα Ελληνική, σύγχρονες ευρωπαϊκές γλώσσες).

Σύνοψη

- Ο/Η εκπαιδευτικός ακολουθεί την **ερμηνευτική** και **κειμενοκεντρική** προσέγγιση των διδακτικών ενοτήτων, ώστε να κατευθύνει τους/τις μαθητές/-τριες στον εντοπισμό των ουσιαστικών (υπό έμφαση) σημείων του κειμένου μέσω της **πολυεπίπεδης** επεξεργασίας του (λεξιλόγιο - γραμματική - σύνταξη).
- Αξιοποιεί το **εκπαιδευτικό υλικό** που βρίσκεται αναρτημένο στην **Ιστοσελίδα** του μαθήματος (επιλογή συμπληρωματικών και επαναληπτικών ασκήσεων, υλικό σεμιναρίων κ.λπ.).

Βλ. περισσότερα για ό,τι αφορά στη διδασκαλία του μαθήματος των Λατινικών στην Ιστοσελίδα του μαθήματος (<https://latim.schools.ac.cy/index.php/el/>)

Σας ευχαριστούμε για την προσοχή σας!

ΟΑΠ ΛΑΤΙΝΙΚΩΝ

- **Μάρω Μελανίδου**, ΕΜΕ Φιλολογικών Μαθημάτων
mmelanidou@schools.ac.cy
- **Δρ Καλλιόπη Πούγιουρου**, ΕΜΕ Φιλολογικών Μαθημάτων
krougiourou@schools.ac.cy
- **Δανάη Γεωργιάδου**, Σύμβουλος Φιλολογικών Μαθημάτων
dgeorgiadou@schools.ac.cy

Επικοινωνία: dme-latinika@schools.ac.cy